

Ἐκ τῶν τοῦ Ἀριστοτέλους Βαλαωρίτου.

ΤΟ ΨΥΧΟΣΑΒΒΑΤΟ¹

Εἰς τὸν βαρὺν τὸν ἴσκιό σου μαῦρό μου κυπαρίσσι
Ἀπόψε τὰ μεσάνυχτα θὰ νᾶλθῃ νὰ καθίση,
Ἐνας πατέρας πῶχασεν ὡμορφῆ θυγατέρα
Τήνε γυρεύει ἐδῶ κ' ἐκεῖ, τῆ νύχτα, τὴν ἡμέρα
Καὶ δὲν τὴν βρίσκει ὁ δύστυχος. Ὅσους ῥωτᾷ τοῦ λένε
Πῶς δὲν τὴν εἶδαν νὰ διαβῆ καὶ τὸν θωροῦν καὶ κλαῖνε.

Ἐπῆγε στὴν τριανταφυλιά
Ἐψές μὲ τὸ φεγγάρι.
Τῆς λέει, ἡ φιλενάδα σου
Μὴν ἦλθ' ἐδῶ νὰ πάρῃ
Τὰ ῥόδα σου νὰ στολισθῇ
Στὴν ἐκκλησιὰ νὰ πάῃ; . . .
Κ' ἐκείνη τ' ἀπαντάει:

— Κάθε πρωὶ τὴν ἔβλεπα
Ὁμορφῆ σὰν ἐμένα
Μοῦ ἐμέτραε τὰ ῥόδα μου
Κι' ἂν ἔλειπε κανένα,
Μ' ἐμάλλονε καὶ μῶλεγε
Πῶς θὰ μὲ παραιτήσῃ
Καὶ δὲ θὰ μ' ἀγαπήσῃ.

Κ' ἐνῶ μ' ἐμάλλον' ἔκοβε
Τ' ἄνη μου τὰ δροσάτα
Κ' ἐστόλιζε τὰ στήθια της
Τ' ἄσπρα τὰ μυρωδάτα
Ἐκείνη μῶδι' ὡμορφιά,
Ἐγὼ τὴν ἐντροπή μου,
Λὲς κ' ἦταν ἀδελφὴ μου.

Πές μου, πατέρα, πές μου το
Μὴν εἶναι κακιομένη
Καὶ σ' ἔστειλε γιὰ νὰ μοῦ πῆς
Πῶς τώρα κατεβαίνει
Τρεῖς μέραις τήνε καρτερῶ
Μὲ τὸ φιλὶ στὸ στόμα
Καὶ δὲν τὴ βλέπω ἀκόμα. —

Πάει στὸ νυχτολούλουδο,
Τὸ βλέπει μαραμμένο
— Γιὰτί λουλουδί μου εἶσ' ἀχνὸ
Καὶ παραπονεμένο
Δὲν σῶφερ' ἡ Μαρία σου
Νεράκι ἀπὸ τὴ βρούση
Ἐψές νὰ σὲ ποτίσῃ; . . .

— Τῆ νύχτα, τὰ μεσάνυχτα
Ἐκεῖ ποῦ καρτεροῦσα
Νᾶλθῃ ἡ Μαρία νὰ μ' εὐρῇ
Κ' ἔστεκα κι' ἀγρυπνοῦσα,
Μέσα στὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ
Μοῦ φάνη πῶς τὴν εἶδα
Πῶφευγε σὰν ἀχτίδα.

Κ' ἐνῶ κρυφομιλούσανε, ἀκούστηκε ἀπὸ πέρα
Φωνὴ ποῦ μοιρολόγιαε κ' ἔλεγε στὸν πατέρα:

1. Ἐγγραφή ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῆς θυγατρὸς τοῦ ποιητοῦ Μαρίας.

Τὴν ἐπεράσαν τέσσαροι
 Μὲς τάνθη ξαπλωμένη
 Ποιὸ μάτι δὲν τὴν ἐκλαψε
 Ἐκείθε ποῦ διαθαίνει!
 Ἐμπρὸς ἐπήγαιν' ὁ σταυρὸς,
 Ὅπισω του οἱ παπάδες,
 Λιβάνια καὶ λαμπάδες.

Τὴν εἶδα, δύστυχε, κ' ἐγὼ
 Τὴν εἶδα τῇ Μαρία
 Δίπλα στὸ ξυλοκρέββατο.
 Δὲν πᾶς στὴν ἐκκλησία
 Νὰ βρῆς τὸ νεκρολίθιο
 Ὅπου καπνίζει ἀκόμα
 Στοῦ τάφου της τὸ χῶμα;

Σύρε, πατέρα, νὰ τὴν ἴδῃς.
 Ἀπόψ' οἱ πεθαμμένοι,
 Μεγάλην ἔχουνε γιορτῆ,
 Καὶ βγαίνουν στολισμένοι
 Σὰν νιόνυφοι ἀπ' τὰ μνήματα
 Μὲ τᾶσπρα σάβανά τους
 Νὰ φᾶν τὰ κόλυβά τους.

Σὰν ἔλθουν τὰ μεσάνυχτα,
 Τῶρνιθι σὰν λαλήση,
 Σύρε καὶ κλᾶψε μοναχὸς
 Σιμὰ στὸ κυπαρίσσι.
 Σήμερο ψυχασάββατο
 Θάλλῃ στὴν ἀγκαλιὰ σου
 Νὰ πάρῃ τὰ φιλιὰ σου.

Ἐπῆγε κ' ἐκαρτέρεσε
 Πίσ' ἀπὸ τᾶγιο Βῆμα.
 Ἦλθανε τὰ μεσάνυχτα...
 Ἐσείστηκε τὸ μνήμα.
 Βγαίν' ἡ Μαρία δόλοευκη,
 Κ' ἐκεῖ ποῦ τὸν ἐφίλει
 Ἀνάμεσα στὰ χεῖλη,

— Πατέρα μου, τοῦ λέει, γλυκὲ
 Γιὰ ἰδὲς πῶς εἶμαι κρύα!
 Ἄν ἦν' ἀλήθεια π' ἀγαπᾶς
 Τὴ μαύρη τῇ Μαρία,
 Ἐλα μ' ἐμὲ στὸν τάφο μου,
 Σκιαζομαί τὸ σκοτάδι
 Μονάχη μου στὸν ἄδη.

Τὸ σάβανό μου εἶναι πλατύ.
 Γιὰ ἰδὲς το... μᾶς σκεπάζει...
 Ἐλα νὰ πᾶμε... κύτταξε,
 Σχεδὸν γλυκοχαράζει...
 Τρέμω... κρυώνω... πάρε με...
 Εἶμαι μικρὴ ἢ καυμένη
 Νὰ μείν' ὠρφανεμένη.

Ἀγάλια... ἀγάλια... ἀκλούθα με
 Πατέρα, μὴ βαρέσης...
 Εἶναι τὰ μνήματ' ἀνοιχτά
 Βάστα νὰ μὴ μοῦ πέσης.
 Θυμᾶσαι πῶς μ' ἐχάιδευες

Και πῶς μοῦ τραγουδοῦσες

Ὅταν μ' ἀποκοιμοῦσες;

Πατέρα μου, πατεῖς βαρυά... .

Πιάσου ἀπ' τὸ σάβανό μου... .

Τραβήξου ὀλίγο... ἐσκόνταψες

Ἐπάνω στὸ σταυρό μου... .

Ἐφθάσαμε... καρτέρεσε

Νὰ κατεβῶ νὰ στρώσω,

Σεντόνι νὰ σ' ἀπλώσω.

Δός μου τὸ χέρι σου... Ἐλα ἴδω...

Πατέρα μου ἀχνίζεις!... .

Τὰ μάτια σου θολόνουνε... .

Γιατί νὰ μὲ φοβίζεις;

Πάμε στὸ κρεββατάκι μου

Νὰ σὲ γεροκομήσω,

Δὲ θέλω νὰ σ' ἀφήσω.

Γιὰ ἰδὲς κρεββάτι ὠμορφο!... .

Ἐπῆρ' ἀπ' τὰ μαλλιά μου,

Τὰ βόδα ποῦ μοῦ βάλανε

Ἄπ' τὴν τρανταφυλιά μου.

Τὰ μάρδησα, τὰ σκόρπισα

Ἐπάνω στὸ σεντόνι,

Ποῦ εἶν' ἄσπρο σὰν τὸ χιόνι.

Πατέρα μου τί καρτερεῖς;

Τί στέκεσαι στὴν ἄκρη;... .

Πατέρα μου, δὲν μ' ἀγαπᾶς!... .

Σφόγγισ' αὐτὸ τὸ δάκρυ... .

Ἄλλοι θὰ κλάψουνε γιὰ μᾶς... .

Κ' ἐμεῖς δὲν τοὺς ἀκοῦμε... .

Ἐλα νὰ κοιμηθοῦμε.

— Κι' ἡ μάνα σου Μαρία μου

Κ' ἡ μάνα σου ἡ καυμένη!

Χωρὶς ἐμὲ, χωρὶς ἐσὲ

Ἡ δύστυχη ποῦ μένει;... .

Μὴν κλαῖς παιδί μου... γλήγορα

Φεύγει, πετᾶ ἡ ζωὴ μου... .

Σύρε μὲ τὴν εὐχὴ μου.

Μαρία μου ἓνα φιλὶ

Ἐνα φιλάκι ἀκόμα... .

Μοσχοβολάει, ψυχουλά μου,

Τ' ἀθῶό σου τὸ στόμα... .

Καρτέρεσε Μαρία μου

Ἄφες με νὰ χορτάσω,

Σὲ λίγο θὰ σὲ χάσω.

Κ' ἐκεῖ ὁποῦ τὴν ἔσφιγγε, κ' ἐκεῖ ποῦ τὴν ἐφίλει
Τὴν ἔχασ' ἀπ' τὸν κόρφο του, τῶφυγε ἀπὸ τὰ χεῖλη.
Λαλεῖ τῶρνῖθι τῆς αὐγῆς καὶ θαμποφέγγ' ἡ μέρα,
Κλαῖψτε τὴ νειὰ τὴν ὠμορφη κλαῖψτε καὶ τὸν πατέρα!

ΕΚ ΤΗΣ ΦΥΓΗΣ

.
.
.
.
.

»Βριόνη, πρόφθασε' ἀκόμη ὀλίγο,
Κι' ἀπὸ τὰ νύχια τους δὲ θὰ ξεφύγω.